

Eğitimde Farklılaşma Nedir ?

“Eko-Eğitim” ve “Toplam Kalite”

İlişkisi

Irmak Okulları, 1995 yılında bir toplumsal sorumluluk hayali ile hayata geçirilmiştir. Kurucuları kendilerine dönen kar amacı gütmeyiz. Ama büyüme, gelişme ve varlığını sürdürmek adına kurumsal verimlilik göz önünde tutulur. Her özel okul gibi Milli Eğitim Bakanlığının ilkeleri içinde çalışır.

Eğitim bir öğrenme aracı ve bilgi toplamanın temeli olarak insanlık tarafından keşfedilen ve geliştirilen toplumsal bir olgudur. Eskiden bireyleri standartlaştırmak eğitimin amacı idi. Bugün ise dünyadaki en yetersiz eğitimin tanımı, **“tüm insanlara aynı eğitimi vermektir”** haline dönüşmüştür. Artık eğitimde pozitif ayrımcılığın genel kabul gördüğünü biliyoruz. Yani eğitimin yeni amacı; her bir bireyin yetenekleri ölçüsünde farklı eğitim olanaklarına ulaşması, yeteneklerini sonuna kadar kendisi ve diğer insanlar için de kullanabilmesidir. Bu kolay ulaşılır, kolay gerçekleştirilebilir bir dönüşüm değildir.

Toplumun önce bu gereksinimin farkına varması, sonra bunu gerçekleştirmek istemesi, yeterli kaynak yaratması ve toplumun tüm unsurlarının katılımıyla yeterli süre ayrılarak, bütünsel bir eğitim planlaması yapılması icap eder. Bütünsel eğitim planlaması, toplumdaki her çocuğun, kız ve erkek olarak (anaokulundan – üniversiteye) kaliteli bir eğitim almasını mümkün kılan sürecin birbiriyle bağlantılı planlanması demektir. Eğitim planlamasının çerçevesi toplumun tüm sorumlu unsurlarının katılımıyla belirlenmelidir. Ancak planlama işi her eğitim kademesinde bulunan yetkin eğitim uzmanlarının işbirliği içinde ve yeterli sürede yapacakları bilimsel bir çalışmadır. Siyasi erkin bu çalışmaya kaynak sağlama sorumluluğu ile destek vermesi en doğru yaklaşım olur, getirisi ise gelecek kuşaklara, dolayısıyla toplumumuzun geleceğine yapılacak en hayırlı yatırım olacaktır.

Bugün gelişmiş ülkelerin benzer çalışmalarla, buldukları yerlere ulaşabildiklerini germekteyiz. Dünya ölçeğinde benzer yaş grupları için yapılan

PISA ve TİMS (matematik – fen) sınav sonuçlarında ülkemiz çocuklarının büyük bir bölümünün yaklaşık bir yıl geride kaldıklarını görmekteyiz. OECD'nin fen-matematik alanında yaptığı en son çalışmada çocuklarımız iki uçta yer almıştır. Küçük bir azınlık en iyiler içinde, büyük çoğunluk gerilerde... Oysa tüm çocuklarımıza benzer fırsatlar verilse Türkiye'nin çocukları da dünyanın en iyileri arasında yer alır. Türkiye'nin en önemli eksiği eğitim alanındadır. Burada önemli bir gerçeği mutlaka vurgulamak gerekir. Eğitim ülke gelişiminin dinamosu ise, kaliteli eğitimin dinamosu da öğretmendir.

Bunun başlangıç noktası da öğretmen yetiştirmede farklılaşmaktır. Öncelikle öğretmenliğe istekli, yetenekli adaylara fırsat tanıyan bir sistem belirlenmelidir. Sonra da onların yeteneklerini geliştirecek çağdaş, özgür, bilimsel eğitim ortamlarında hayal güçlerini de kullanarak yetişmelerinin önü açılmalıdır. Sorgulayan, düşünen, yaratıcı kimliğinin farkında başkalarının düşüncelerine de saygılı öğretmenlerin desteğinde yetecek çocuklar da aynı değerlere sahip olacaklardır ve henüz bugünden tanımlayamadığımız yarın ki toplumun yaratıcıları da onlar olacaktır.

Bir temenni olarak sizlerle paylaştığım bu büyük hayalin yanında eğitim kalitesini yükseltecek hizmet içi iki teknik uygulamayı dikkatlerinize getirmek isterim:

1. EKO – EĞİTİM Yaklaşımı:

Eğitimin kalitesinden söz ediyorsak esasında öğretimin kalitesini kastediyoruz. Öğretimin kalitesi de öğretmen kalitesidir.

Nitelikli öğretmen eğitimi başlı başına geniş kapsamlı bir çalışmadır. Bu konuda birçok çalışma yapılmıştır, yapılmaktadır. Ancak konu çok önemlidir. Daha kararlı, daha bütünsel ve daha bilimsel milli eğitimde dönüşüm yaratacak bir eğitim planlamasıyla başlayan ve detaylanan bütünsel çalışmalara gereksinim önümüzde duran ciddi bir gerekliliktir.

Ben ise okulda iş başında oluşturulacak verimli organizasyonlarda öğretmen kimliğindeki pozitif gelişmeye dikkatinizi çekmek istiyorum. Bizim Irmak'ta Eko-Eğitim adını verdiğimiz ve arkadaşlarımızın geliştirmeye başladıkları sistem, Avusturalyalı Psikolog – Bilim adamı, Fred Emery'nin ortaya koyduğu **“Kendini geliştiren organizasyon”** modelinin eğitime uygulanmasıdır. Fred Emery'nin bizzat belirttiği gibi kendini geliştiren organizasyon fikrinin en verimli uygulama alanı da eğitimidir.

Neden Eko – Eğitim?

İnsan emeğine dayalı sistemlerin, insan potansiyelini tümüyle ortaya çıkarması bulunduğumuz çağın gereğidir. Ekolojik davranış doğaya karşı sorumluluk ise, her insanda var olan özel yeteneklerin korunması ve değerlendirilmesi de ekolojik tasarrufun en üstüdür. Daha da önemlidir. Çünkü yeteneklerini, yaptıkları işe yansıtabilenler kendileri ve insanlık için daha yararlı işler yapabilirler, böyle çalışırken...

Eğitim kurumları da insani sistemlerdir. **Bunun için okulların, insan potansiyelini tümüyle ve tüm paydaşları için ortaya çıkaracak biçimde örgütlenmeleri hedeflenmelidir.** (Öğretmen, öğrenci, yönetici, hatta veli ve toplum için.)

İnsani farklılıkların korunup geliştirilmesine yönelik eğitimdeki temel anlayış farkı, **öğrenimin planlama, koordinasyon ve kontrol yetkisinin,** eğitim işini bizzat yapan, öğrenim sistemini uygulayan **öğretmenlere bırakılmasıdır.** Yapacakları işlerin planlama ve koordinasyonu ile değerlendirmesini üstlenen öğretmenler; kıymet verilen sorumluluk sahibi insanlar olduklarını hissederler, sonuçta öz saygıları güçlenir, kendilerinden gurur duyarlar ve daha iyiye doğru sürekli köklü bir değişim yaşarlar.

Bu türlü örgütlenen yapılar; ortak görev ve amaçlara yönelik içkin motivasyon, enerji ve yaratıcılık üreten insan topluluklarını doğurur; fark yaratırlar, hataları azaltırlar, mükemmeli arayışları süreklilik kazanır.

İş planlama sorumluluğunun yapanlara teslim edildiği ve **farklılıklara saygı duyulan** ortamlarda daha hızlı ve daha etkin karar alınır. Olağan günlük kaygıların ötesine geçilir. Takımdaki kişilerin ortak geleceğe yönelik inançları güçlenir ve gittikçe ulaşılabilecek daha yüksek idealler tanımlanır. Sonuçta **aidiyet, işe duyulan sevecen ilgi, anlayış** ve **güzellik** gibi dört insani değer takımdaki herkes için sonsuza kadar içselleşir. Yaşam boyu öğrenme artık filizlenmiştir.

Ekolojik öğrenme olarak da tanımlanabilecek bu öğrenme modeli, bilgi işlemeyi de içerir. Öğrenmeye motive olmuş grupta algı sistemi de keskinleşir. Verimli karar alma yeteneğiyle kendi geleceklerini daha iyi kontrol eden, yaşam enerjisine sahip, üretken, mutlu insan grupları; mutlu ve başarılı bir toplumun da müjdecisidir. Okullarda öğretmenlerden başlayacak, ekolojik öğrenme ortamlarını oluşturur. Öğrencinin kendi öğrenme sistemini bulma ve geliştirmesinin yolu buradan açılır. Yaşam boyu öğrenme öğrenci için de gerçekleşir.

Uygulamalardan bilgi toplama **öğrenme sürecinin tepe noktasıdır. Aslında öğrenme devriminin de kaynağıdır. Öğrenme ve öğrenci, öğrenen bir topluluk** oldukça; hayal güçleri gelişir, çalışma alanlarını kendileri belirler, projelerinin içerik ve niteliğini istedikleri yöne götürürler. Farklılaştırılmış eğitim kendiliğinden hayat bulur, her öğrenci kendi istediği öğrenme alanını kendi yaratır. Bu aslında eğitimde toplam kaliteyi de içerir.

2. Eğitimde Toplam Kalite Yaklaşımı: (Şekil A)

Toplam kalite belli bir üretim için bir araya gelen insanların birbirine karşı sorumluluklarının tanımlanmasıyla başlar. Senkronize çalışma temposuyla sürer. Bugün insani üretim olan her alanda toplam kaliteden bahsedilir. İnsani gelişmenin dinamosu olan eğitim kurumlarının yönetimi de okul içindeki tüm sorumlulukların ortak bir amaç için planlama ve işbirliğini gerektirir. Okuldaki amaç her bir öğrencinin kendisi için hedeflenen kazanımları içselleştirip, gerçek hayatta kullanabilir hale gelmesidir.

Eğitimde toplam kalitenin uygulanabilmesinin ilk adımı, eğitimde dış müşterinin ve i müşterilerin kim olduğunun belirlenmesi ve okul i müşterileri arasındaki karşılıklı sorumlulukların tanımlanmasıyla başlar.

Eğitim kurumlarının dış müşterisi toplumdur. Kurum için de öğrencisi için de dış müşteri toplumdur. Çünkü öğrenci yarın bizzat toplumu oluşturacak, ama aynı zamanda toplumsal kuruluşlarda görev alacaktır. Okulun bir de i müşterileri vardır. İ müşteriler okulun yöneticileri, öğretmenleri, velileri ve öğrencilerinden oluşur. Eğitim Kurumu oluşturan bu unsurların birbiriyle karşılıklı i ve dış sorumluluklarını şöyle tanımlayabiliriz:

a) Okul Kurucuları ve Yönetim Kurullarının Sorumluluğu: Okulun dış müşterisi toplumdur ve kurumun esas sorumluluğu topluma karşıdır ve okullar topluma hesap verebilir olmalıdır. Okulun i müşterileri ise, yöneticisi, öğretmeni, velisi v e öğrencisinden oluşur. Okul kurucularının topluma hesap verme sorumluluğu yanında i müşterilerine en uygun çalışma ortamı ve şartlarını sağlama sorumluluğu vardır.

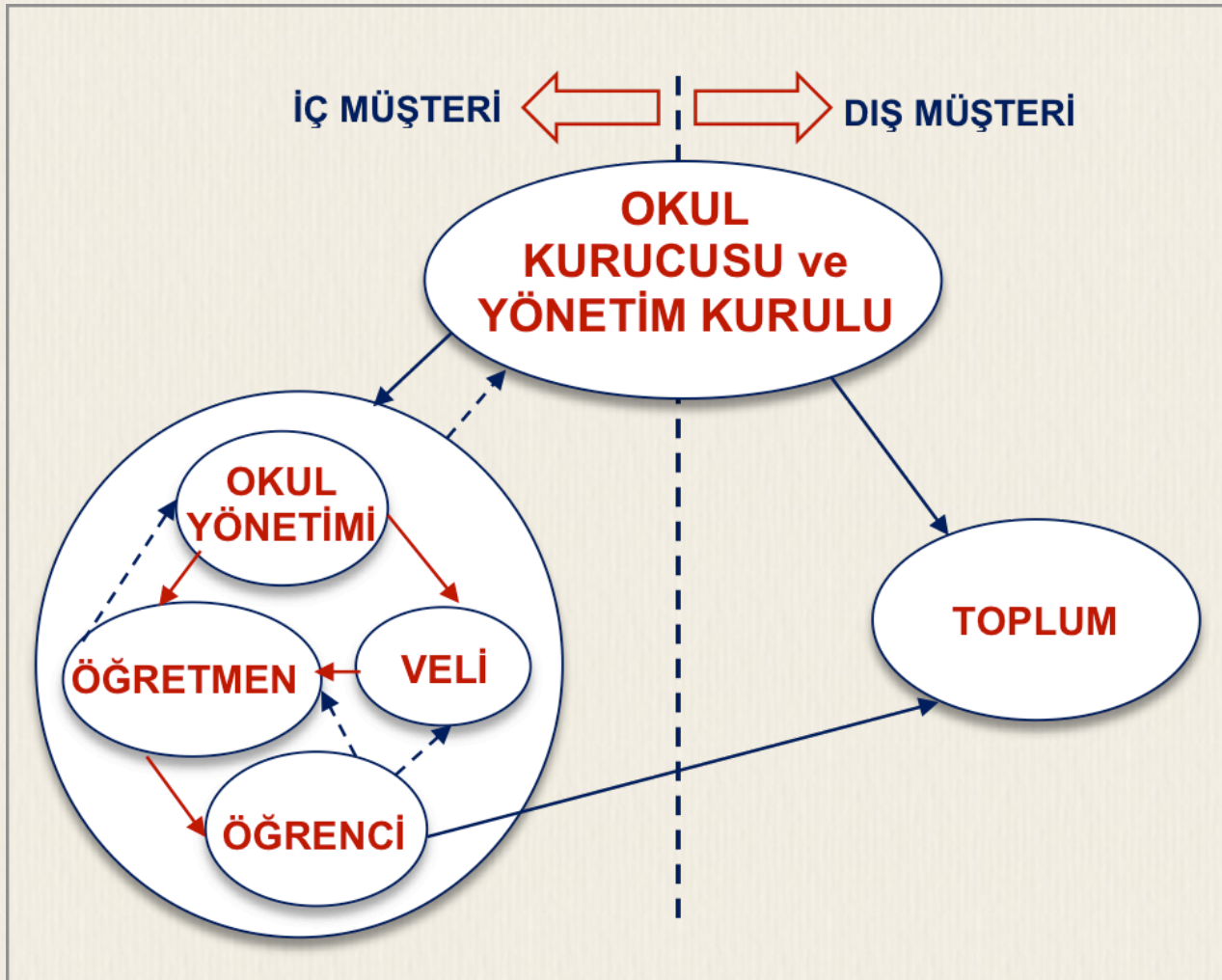
b) Okul Yöneticilerinin Sorumluluğu: Okuldaki yönetimin görevi öğrenme ortamını sürekli iyileştirmek, öğrenmenin önündeki engelleri yok etmektir. Öğretmen, öğrenci ve velisine karşı nitelikli adil ve güvenli bir eğitim ortamının yaratılmasından ve sürekli geliştirilmesinden sorumludur.

c) Öğretmenin Sorumluluğu: Öğretmen velinin i müşterisidir. Veli öğretmenin müşterisi değildir. Velinin öğretmenin müşterisi olarak kabul edilmesi eğitimde kalite ve sorumluluğu yok eder. Öğretmenin i müşterisi öğrencisidir. Aynı zamanda öğretmen öğrenciye danışmandır, yol göstericidir, kolaylaştırıcıdır, bilgi yollarını aandır. Öğrencinin yeteneklerini bulmasına, farklılığını değerlendirmesine uygun öğrenme ortamlarını hazırlamak da öğretmenin sorumluluğudur.

d) Velinin Sorumluluğu: Öğrenmeye hazır en iyi öğrenciyi yetiştirenidir. Çocuğunun geleceğe hazırlanması için kurum ve öğretmenle işbirliği yapar. Kendisi de sürekli öğrenendir.

e) Öğrencinin Sorumluluğu: Kendine sunulan ortamdan yararlanmak, kendi farklılığını anlamak ve sürekli gelişmek işidir. Öğretmenin öğrenmede iç müşterisidir bunun sorumluluğunu bilir. Yarın topluma katıldığında okulun dış müşterisi olacaktır, bugünden yarına topluma olumlu katkı koymak için kendini, yeteneklerini en iyi şekilde geliştirmelidir. Öğrenmede merkez olmanın sorumluluğunu hissetmelidir. Bu onun kendine karşı sorumluluğudur. Okuldaki öğretim kalitesini yansıttığının da bilincinde olmalıdır. Okuluna karşı sorumluluğu bunu icap ettirir. Velisinin ona sağladığı imkânları gelişimi için sonuna kadar değerlendirmek de velisine karşı sorumluluğudur. Öğrenci yarın iş sahibi olduğunda ve bir aile kurduğunda toplumun aynı zamanda müşterisi olacaktır.

Eğitimde Toplam Kalite Çevrimi?

SONUÇ :

Irmak eğitim ortamında tüm bu karşılıklı sorumlulukların içselleşmesi hedeflenmiştir ve hep birlikte Irmak farkını yaratacak kaliteli eğitim ortamını beslerler. Çünkü toplam kalite sistemi çevrimsel bir döngüden sürekli bilgi üretir ve kendini geliştiren EKO-SİSTEMİ yaratır. Eğitim sürekli bir akıştır, Zamanla birlikte değişmeyi, gelişmeyi gerektirir. Gelecekte yaşayacak ve geleceği yönetecek öğrencilerin değişen zamana uyumu ancak, kendisinin de sorumlu olduğu böyle sürekli gelişen ortamla sağlanabilir ve her bir öğrenci için ayrı ayrı verimli kılınabilir.

Ülkü ARIOĞLU / Yön. Kur. Üyesi

Aralık 2013, Irmak Okulları

